

Vergaderjaar 2023–2024

31 239

Stimulering duurzame energieproductie

Nr. 397

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR KLIMAAT EN ENERGIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 juni 2024

Het kabinet werkt hard aan de verduurzaming van de Nederlandse energievoorziening. Een belangrijk onderdeel hiervan is ook de verduurzaming van de bestaande elektriciteitsproductie en bestaande warmtenetten. Hierbij moeten fossiele bronnen worden vervangen door duurzame bronnen.

Sinds een aantal maanden ben ik met de gemeente Amsterdam en Vattenfall in gesprek over de verduurzaming van de elektriciteitsproductie in Diemen en het warmtenet Amsterdam, Almere, Diemen en Ouder-Amstel (hierna: warmtenet). Tijdens het Vragenuur van 27 februari jl. heb ik toegezegd uw Kamer te informeren over de voortgang van deze gesprekken met Vattenfall en de gemeente Amsterdam over de alternatieven voor de inzet van biomassa. Met deze brief geef ik uitvoering aan deze toezegging.

Vattenfall wil de elektriciteitsproductie in Diemen en het warmtenet verduurzamen. Aanvankelijk was de bouw van een biomassacentrale een belangrijk onderdeel van deze plannen. Vattenfall heeft hiervoor begin 2023 een SDE++-beschikking gekregen. De Raad van State heeft medio 2023 de omgevingsvergunning voor de biomassacentrale vernietigd. Vattenfall heeft vervolgens aangegeven de ontwikkeling van de biomassacentrale te pauzeren en hierover met mij en de gemeente Amsterdam in gesprek te gaan. Hiernaast is Vattenfall ook separaat in gesprek met de betrokken gemeenten en de provincies Noord-Holland en Flevoland over alternatieve duurzame warmtebronnen.

Momenteel wordt de productielocatie van Vattenfall in Diemen gebruikt als productielocatie voor elektriciteit alsmede een bron van warmte voor het warmtenet. De warmteproductie is hier direct gekoppeld aan elektriciteitsproductie. De verduurzamingsvraag van het warmtenet is niet direct gekoppeld aan de verduurzaming van de elektriciteitsproductie in Diemen. De warmtebron op deze plek verduurzamen is een optie om het net te verduurzamen, maar dit is niet de enige optie. Later dit jaar zal ik de

Warmtebronnenvisie aan uw Kamer presenteren. Hierin worden verschillende alternatieve duurzame warmtebronnen voor de verduurzaming van warmtenetten gepresenteerd. Op een aantal van die duurzame bronnen zal ik hieronder nader ingaan voor deze specifieke casus.

Vattenfall heeft een SDE++-beschikking voor een elektrische boiler. Deze elektrische boiler is reeds in aanbouw. Doordat de nettarieven sinds het verkrijgen van die subsidiebeschikking substantieel zijn gestegen, stelt Vattenfall dat de elektrische boiler niet langer rendabel kan worden geëxploiteerd, ook niet met de subsidie. Dit zou als gevolg kunnen hebben dat de installatie weliswaar wordt gerealiseerd, maar vervolgens niet wordt gebruikt. De recent door de Autoriteit Consument en Markt (ACM) per 1 april 2025 aangekondigde tijdsgebonden transportrechten zouden de business case kunnen verbeteren, al zijn de nettarieven naar verwachting nog steeds hoger dan waar bij de verstrekking van de subsidie vanuit is gegaan. Ik heb het Planbureau voor de Leefomgeving (hierna: PBL) daarnaast gevraagd om te adviseren over mogelijkheden om binnen de SDE++ beter rekening te houden met de schaarste op het gebied van netcapaciteit in hun advies over de basisbedragen voor de SDE++ in 2025.

Vattenfall ziet ook mogelijkheden voor de toepassing van geothermie als warmtebron. Hierbij geldt wel dat de mogelijkheden begrensd zijn door de potentie voor geothermie in deze regio. Daarnaast heeft Vattenfall ook aangegeven mogelijkheden te zien voor de toepassing van hoge-temperatuur-warmtepompen in combinatie met aquathermie en lagetemperatuur-restwarmte. Tot slot kan – op termijn – een deel van de verduurzaming van de warmte-krachtcentrales die nu al opgesteld staan op de locatie van Vattenfall in Diemen, vervanging van de brandstof zijn, waarbij aardgas vervangen wordt door waterstof. Op 29 januari 2024 heb ik uw Kamer geïnformeerd het doelmatig te achten om een exploitatiesubsidie hiervoor de komende jaren nog niet open te stellen¹. Het is aan een volgend kabinet om over de specifieke vormgeving en timing van deze exploitatiesubsidie te beslissen.

Vattenfall zal naar waarschijnlijkheid in 2024 een keuze gaan maken over hoe zij de elektriciteitsproductie in Diemen en het warmtenet willen verduurzamen. Ik stel vast dat er hiervoor ook andere technieken dan biomassa beschikbaar zijn. Ik wil daarbij benadrukken dat Vattenfall voor de verduurzaming van het warmtenet in Diemen gebruik kan maken van generieke stimuleringsregelingen. Op dit moment vindt de marktconsultatie van het PBL voor de SDE++ in 2025 plaats. Het delen van informatie door marktpartijen is essentieel voor het PBL om tot een goed inhoudelijk advies te kunnen komen. Daarbij gaat het zowel om informatie over kosten voor reeds bestaande categorieën als over projecten die niet (goed) passen binnen de huidige categorieën in de SDE++. Ik heb daarom Vattenfall gevraagd om aan de marktconsultatie deel te nemen. Ik zie geen ruimte om, aanvullend op de bestaande processen, maatwerk te bieden. Het is aan Vattenfall om een beslissing te nemen en te bezien hoe zij het hiervoor beschikbare instrumentarium kunnen gebruiken om de verduurzaming te realiseren.

Ik blijf graag met Vattenfall en andere marktpartijen in gesprek over knelpunten in de praktijk, zodat de transitie op koers blijft.

De Minister voor Klimaat en Energie,
R.A.A. Jetten

¹ Kamerstuk 31 239, nr. 386